

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke společnému sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Směrem k obnovenému rozvojovému partnerství mezi EU a Tichomořím

JOIN(2012) 6 final

(2013/C 76/12)

Zpravodaj: **pan CEDRONE**

Dne 21. března 2012 se Evropská komise a vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

společného sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Směrem k obnovenému rozvojovému partnerství mezi EU a Tichomořím

JOIN(2012) 6 final.

Specializovaná sekce Vnější vztahy, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 19. prosince 2012.

Na 486. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. ledna 2013 (jednání dne 17. ledna 2013), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 139 hlasy pro, 13 hlasů bylo proti a 14 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV se domnívá, že cíle, které EU stanovila za základ nového rozvojového partnerství mezi EU a Tichomořím jsou ambiciózní a širokého dosahu, avšak způsoby provádění, jež jsou zaměřeny převážně na ochranu životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti v tomto regionu, nejsou dostatečně jasné. Souhlasí s tím, že je nutné řešit v součinnosti s ostatními organizacemi dopad změny klimatu, která ovlivňuje všechny vnitrostátní a vícestranné politiky rozvoje a která má dopady nejen z hlediska hospodářského, ale i sociálního. Otázky spojené s dopadem změny klimatu by kromě toho měly být přirozenou součástí environmentálních politik této oblasti, aby usměrňovaly související chování a opatření.

1.2 EHSV se však domnívá, že k dosažení tohoto cíle je nezbytné přistoupit k integrovaným opatřením a činnostem v oblasti udržitelného rozvoje v zainteresovaných zemích, aby se maximalizovaly účinky pomoci, soudržně se využily všechny zásahy a aktivně se zapojily také místní subjekty pomocí střednědobého až dlouhodobého programového přístupu.

1.3 EHSV považuje za důležité, že se ve sdělení uznává, že plné využívání práv a stabilní demokracie jsou pro hospodářský rozvoj země zásadní. Bohužel situace na Fidži, kde je diktatorský systém, který neustále zbavuje vlastní občany základních práv, je prodiskutována pouze zběžně, zatímco by si zasloužila, aby Evropa přijala rozhodnější a zásadovější postoj.

1.4 Mělo by se využít příležitosti definování nového rozvojového partnerství k označení zásad a podmínek, jež by měly tvořit vodítko EU vůči všem zemím přijímajícím unijní pomoc, počínaje úplným uplatňováním dohody z Cotonou. Dále je třeba zaručit skutečné uplatňování demokracie ve všech zemích prostřednictvím plného využívání základních a pracovních práv a účasti na demokratickém životě.

1.5 Zvláštní pozornost je nutné věnovat dramatické a znepokojivé situaci žen zbavených nejzákladnějších práv ve všech zemích této oblasti. Práva žen a jejich ochrana by měly ve všech otázkách týkajících se vztahů mezi EU a Tichomořím hrát významnou úlohu. Vysoká míra násilí na ženách a nízká míra jejich zapojení do rozhodování a vysokých pozic znepokojuje EHSV a jeho partnery. Tato otázka by měla v dokumentu Komise a budoucích činnostech hrát důležitější roli.

1.6 Pro EHSV je nadále zásadní růst sociálních partnerů a občanské společnosti jako celku, a to jak v tomto regionu, tak v dalších regionech zainteresovaných v dohodách sjednaných s Evropskou unií. Za tímto účelem je zásadní, aby byly prosazovány a prováděny vhodné nástroje, které umožní praktické dosažení tohoto cíle. EHSV si je sice vědom obtíží souvisejících se zeměpisnou polohou, které omezují i strukturované dvoustranné vztahy, považuje přesto za vhodné zejména vytvoření sítě a smíšeného výboru na územní úrovni (jedné země a pokud možno celé oblasti). Tyto nástroje účasti by měly umožnit aktivní zapojení sociálních partnerů a občanské společnosti do všech fází týkajících se formulování, uskutečňování a sledování dohod. To by se mělo stát skutečnou a opravdovou

zásadou. Je žádoucí, aby se vytvořila iniciativa zaměřená na podporu vzniku skutečné a opravdové hospodářské a sociální rady tohoto regionu, a to i proto, aby se podpořilo posílení sociálního a občanského dialogu a zlepšilo budování kapacit všech místních subjektů pomocí specifického financování.

1.7 EHSV považuje za prioritní koordinaci různých opatření EU pomocí různých ředitelství Komise zapojených do programů a ESVČ a zapojení WTO v tomto regionu. Koordinace je kvůli malé velikosti orgánů veřejné správy v zapojených zemích zásadní. Toto zaměření může představovat příležitost pro rozhodnou činnost ESVČ v naději, že EU posílí svoji činnost v oblasti vnější politiky počínaje větší koordinací mezi zeměmi EU.

1.8 Sdělení Komise klade značný důraz na otázku klimatu. EHSV však konstatuje, že pro to, aby bylo možné čelit změně klimatu, je nezbytný hospodářský rozvoj. EHSV považuje v zájmu zajištění udržitelného a integrovaného růstu podporujícího začlenění a rozvoj v tomto regionu za podstatné, aby byla zaručena soudržnost mezi politikami v oblasti rozvoje a opatřeními ve prospěch ochrany životního prostředí i v dalších oblastech, k nimž patří obchod, rybolov, zemědělství, bezpečnost potravin, výzkum a podpora lidských práv a demokracie. Kritéria pro poskytování pomoci musí vycházet z řádně definovaných a předem stanovených ukazatelů, a to i pro následné sledování programů a prostřednictvím koordinace různých dárcovských subjektů.

1.9 EHSV souhlasí se stanovením odlišnosti mezi opatřeními v zemích AKT a zámořskými zeměmi a při tom brát v úvahu rozdílnou institucionální situaci a stav rozvoje v jednotlivých zemích v zájmu optimalizace integračních příležitostí v regionu. Je také třeba posoudit situaci zámořských území, která jsou na vyšší úrovni rozvoje než ostatní země a která již využívají Evropský rozvojový fond a dvoustrannou pomoc. Tato opatření by měla být koordinována s programy určenými pro ostatní země tohoto regionu. Tato území by mohla představovat významný referenční bod, pokud jde o šíření práv, hodnot a osvědčených postupů evropských politik zaměřených na inkluzivní růst.

1.10 Pokud jde o obchodní dohody, bylo by i přes současné problémy vhodné jít směrem dohody pro celou oblast, a nahradit tak dvoustranné dohody, vzít však při tom v úvahu, že co se týče obchodní výměny, jedná se s výjimkou odvětví rybolovu o malé ekonomiky.

1.11 EHSV kromě toho považuje za vhodné, aby EU pozorně sledovala jednání o mořském právu souvisejícím s kontinentálním šelfem, která probíhají v příslušné komisi OSN, zejména pokud jde o oblast, jež je předmětem tohoto stanoviska.

2. Úvod

2.1 Jak je známo, EU uzavřela různá partnerství s tichomořskou oblastí. Toto nové partnerství se týká 15 nezávislých ostrovních zemí⁽¹⁾, čtyř zámořských zemí a území (ZZÚ)⁽²⁾, Fóra tichomořských ostrovů, Austrálie a Nového Zélandu, které jsou klíčovými členy Fóra a podobně smýšlejícími partnery. V návaznosti na strategii z roku 2006 je účelem upevnit vlastní úlohu v této oblasti, jednak protože EU je po Austrálii druhým největším dárcem, jednak aby EU přispěla k hospodářskému a sociálnímu rozvoji celého regionu, a současně uznat, že je nutné také zajistit plné dodržování práv a upevnění demokratických institucí.

2.2 Vycházejíc z dohody z Cotonou (EU-AKT) navrhuje EU v tomto sdělení zaměřit svoji činnost v Tichomoří jako regionu na některé základní cíle v souladu s Agendou pro změnu⁽³⁾:

- podporovat soudržnost mezi politikami EU v oblasti rozvoje a činnosti ve prospěch ochrany životního prostředí a v dalších oblastech, k nimž patří na jedné straně obchod, životní prostředí, rybolov či výzkum a na druhé straně podpora uznání a plného užívání lidských práv a demokracie,
- přizpůsobit a zefektivnit metody poskytování oficiální rozvojové pomoci EU a vyčlenit více finančních prostředků na boj proti rizikům změny klimatu v Tichomoří, tak aby bylo dosaženo vyšší celkové přidané hodnoty, zlepšení výsledků, dopadu a účinnosti,
- motivovat tichomořské ZZÚ k úspěšné regionální integraci a posílit jejich schopnost podporovat hodnoty EU a stát se ve svém regionu hybnou silou udržitelného růstu podporujícího začlenění a lidský rozvoj,
- spolu s tichomořskými zeměmi vytvořit pozitivní agendu zahrnující záležitosti společného zájmu v rámci OSN a dalších mezinárodních fór,
- spojit síly s podobně smýšlejícími partnery za účelem řešení zásadních otázek lidských práv a pomáhat při upevňování demokratických procesů v celém regionu.

⁽¹⁾ Cookovy ostrovy (bez hlasovacího práva v OSN), Federativní státy Mikronésie, Fidži, Kiribati, Marshallovy ostrovy, Nauru, Niue (bez hlasovacího práva v OSN), Palau, Papua-Nová Guinea, Samoa, Šalamounovy ostrovy, Východní Timor, Tonga, Tuvalu a Vanuatu.

⁽²⁾ Francouzská Polynésie, Nová Kaledonie, Pitcairn a Wallis a Futuna.

⁽³⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zvýšení dopadu rozvojové politiky EU: Agenda pro změnu, COM(2011) 637 final, 13.10.2011.

EU, kterou partneři a místní diskutéři uznávají jako vůdčí sílu v boji proti změně klimatu a jejímu dopadu, má v úmyslu odpovědným způsobem upevnit svoji přítomnost v tomto regionu.

2.3 Převážná část ostrovních zemí a území představuje nicméně malou oblast, co se týče zainteresovaného obyvatelstva, avšak rozsáhlou z hlediska rozlohy a různorodou, což přináší nemálo problémů kvůli specifické zeměpisné poloze tohoto regionu a vytváří z něj křehký a choulostivý celek, který je však spojen nejen mořským ekosystémem, jenž přesto zůstává jedinečnou hodnotou zasluhující si pozornosti a ochrany.

2.4 Nebude snadné tohoto cíle dosáhnout, a to nejen z důvodů uvedených ve sdělení, ale také kvůli omezením, která vyvolala hospodářská krize ve vnější politice Unie a jež by mohla ovlivnit i budoucí dohodu z Cotonou po roce 2020. Umístění těchto zemí z nich však vzhledem k jejich blízkosti k zemím jako je Čína nebo Japonsko činí geostrategickou oblast i pro EU. Bylo by velmi užitečné za tímto cílem více zapojit a více využívat ZZÚ k šíření politik, provádění programů a právní kultury EU, což by mělo nepochybné vzájemné výhody.

3. Pozitivní hlediska

3.1 Pozornost věnovaná dopadu změny klimatu a vážným dopadům v celé oblasti na stabilitu ekosystému (až do té míry, kdy hrozí jeho zánik) i na rizika stále nevyváženějšího udržitelného růstu zainteresovaných zemí jak z hlediska přísně hospodářského a rozpočtového, tak politického a sociálního, což má na rizika multiplikační účinek, který omezuje i dosažení cílů tisíciletí OSN.

3.2 Pozornost věnovaná nutnosti integrovaných kroků různých mezinárodních subjektů angažovaných v dvoustranné i mnohostranné pomoci, jež jsou v současnosti příliš roztříštěné, což brání jejich plné účinnosti. Maximální využití přijatých finančních nástrojů a dopadu pomoci samé.

3.3 Nutnost koordinace s mezinárodními institucemi; sdělení Komise se v oblasti dopadu změny klimatu odvolává především na OSN.

3.4 Pozornost věnovaná regionální spolupráci a potřebě posílit (ne-li vytvořit) odvětvové programy a rozvojové plány podporované regionálními organizacemi v zájmu podpory integrovaného přístupu k pomoci a jejímu řízení, jakož i totožným strategiím rozvoje v této oblasti.

3.5 Význam dialogu s místními institucemi s cílem definovat programy pomoci a rozdělit odpovědnost za jejich provádění.

3.6 Pozornost věnovaná posílení účinnosti opatření se zdůrazněním potřeby, aby byly s přijímajícími zeměmi předem stanoveny společné mechanismy dohledu nad těmito opatřeními, jejich řízení a provádění. V tomto ohledu by byla nutná větší konkrétní informovanost.

3.7 Analýza způsobů poskytování pomoci mnohostrannými a dvoustrannými dárci vyjadřující úsilí upravit způsoby poskytování pomoci tak, aby reagovaly na obtíže, s nimiž se setkávají malé správní orgány ostrovních zemí a území v Tichomoří; pozornost věnovaná potížím přijímajících zemí začlenit pomoc do vnitrostátních programů rozvoje, jež předpokládají opatření zaměřená na zlepšení rozvoje kapacity vnitrostátních institucí.

3.8 Vyjádřené obavy, pokud jde o porušování základních práv na Fidži, které chce Komise sledovat, avšak bez konkrétního zmínění případných dalších podmínek pro poskytování pomoci.

4. Výtky

4.1 Ve sdělení Komise v podstatě není jasně vyjádřeno, jak chce EU hledat a posílit opatření jiná než krátkodobé cíle, které jsou důležité, ale dílčí, chceme-li ovlivnit budoucí udržitelnost oblasti. Jedná se o zvláštní, rozsáhlou oblast, která zahrnuje značné množství malých a miniaturních států z hlediska počtu obyvatel, avšak rozlehlých z hlediska geografického. Tyto země mají rozdílné přístupy a rozdílné chápání nutnosti opatření zaměřených na dlouhodobý udržitelný rozvoj, rozdílný pohled na pravidla, jež je třeba uplatňovat na vnitrostátní úrovni a v teritoriálních a mezinárodních vodách vymezujících hranice mezi státy.

4.2 EHSV považuje za nezbytné, aby existoval integrovaný a dlouhodobý přístup, který přinese společnou odpovědnost všech zainteresovaných stran v této oblasti, ať už jde o mezinárodní instituce, jiné země nebo místní subjekty. Návrh na partnerství, který předložila Komise, bude muset vzít v úvahu vyjednávání o přezkumu nového unijního rozpočtu, nové priority, které budou určeny v cílech tisíciletí po roce 2015, a proces, který bude spuštěn pro nové jednání o dohodě z Cotonou.

4.3 V uváděných cílech by bylo vhodné věnovat větší pozornost integrovanému rozvoji tichomořské oblasti, rozvojovým politikám a oblastem činnosti. Například zemědělství a bezpečnost potravin jsou zmíněny pouze v souvislosti s dopady týkajícími se změny klimatu v tomto regionu. Zemědělství je základem pro životaschopnost venkova. Přestože jde o převážně samozásobitelské zemědělství (pouze pěstování cukrové třtiny a palmového oleje představuje vývozní artikl určitého významu), je zde problém s hospodařením s přírodními zdroji a udržitelným využíváním půdy a zemědělství. Je třeba poznamenat, že kvůli evropské restrukturalizaci režimu cukru v roce 2006 došlo ke ztrátě přednostního postavení některých zapojených zemí, a tak byly ztraceny pracovní příležitosti.

4.4 Sdělení se zaměřuje především na rizika změny klimatu, což je pro přežití některých zemí a ekosystémů životně důležitá otázka (zvyšování vodní hladiny, ubývání lesů, zasolování podzemních vod, růst teploty moří atd.). Proto Komise navrhuje přidělit prostředky zejména na tuto oblast. Měly by být ale naopak posíleny integrované a soudržné programy udržitelného rozvoje a růstu s přesnými závazky přijímajících zemí. Za tímto účelem by bylo žádoucí, aby byl zapojen i soukromý sektor, zejména malé a střední podniky.

4.5 EHSV se domnívá, že je zapotřebí integrovaný strategický přístup k pomoci a sdělení je vhodným začátkem. Měla by se podporovat společná činnost různých ředitelství Komise, zejména GR pro rozvoj a spolupráci, GR pro námořní záležitosti a rybolov, GR pro obchod, GR pro zdraví a spotřebitele, GR pro výzkum a inovace a ESVC, která by v současnosti, nehledě na dosažený pokrok, měla být více koordinována⁽⁴⁾, aby se zvýšila soudržnost politik EU.

4.6 Zejména v oblasti rybolovu, který je životně důležitý pro všechny země v Tichomoří, ale vzhledem k významné míře vývozu do zemí Unie (především tuňáka) i pro EU, by se měla více zvážit opatření a potřeba zachovat v současnosti udržitelnost produkce a ekosystému a zabránit nadměrnému využívání, které by mohlo ohrozit budoucí rybolov. EHSV

⁽⁴⁾ Celková výše rozvojové pomoci a pomoci v souvislosti se změnou klimatu pro země Tichomoří a pro ZZÚ v období 2008–2013 je přibližně 785 milionů eur, z čehož 730 milionů eur pochází z 10. ERF a 56 milionů eur z rozpočtu EU. Bez započtení vnitrostátních programů zahrnuje regionální spolupráce mezi EU a Tichomořím počáteční finanční prostředky ve výši přibližně 95 milionů eur, které doplňují finanční prostředky pocházející z tematických programů nástroje pro rozvojovou spolupráci. Regionální program mezi EU a Tichomořím se zaměřuje na posílení integrační kapacity regionální ekonomiky a obchodu (45 milionů eur), na podporu občanské společnosti a posílení schopnosti spravovat veřejné finance (10 milionů eur) a na podporu udržitelného hospodaření s přírodními zdroji (40 milionů eur). Komise kromě toho oznámila významné spuštění tzv. investiční facility pro Tichomoří s cílem posílit investice do hlavních infrastruktur, aby se tento region stal konkurenceschopnějším na světových trzích a aby se obnovil hospodářský růst, snížila chudoba a financovaly zelené nástroje a nástroje na přizpůsobení se změně klimatu.

kladně hodnotí kroky, které EU podnikla v boji proti nelegálnímu rybolovu prostřednictvím uplatnění nařízení EU zaměřeného na předcházení, zamezení a odstranění nezákonné, nehlášené nebo neregulované rybolovné činnosti. Komise na základě tohoto nařízení informovala dvě země z tohoto regionu (Vanuatu a Fidži), že by mohly být označeny jako třetí země, které nespolupracují v boji proti nezákonné, nehlášené nebo neregulované rybolovné činnosti.

4.6.1 Z těchto důvodů by EU měla zachovat preferenční režimy pro země AKT, jak se již nedávno stalo v případě některých zemí z této oblasti⁽⁵⁾, třebaže by měla vzít v úvahu riziko narušení hospodářské soutěže pro jiné subjekty v tomto odvětví.

4.6.2 EHSV uznává, že v tomto odvětví existují objektivní problémy, kladně hodnotí tři dohody o partnerství v odvětví rybolovu (FPA) podepsané s Kiribati, Šalamounovými ostrovy a Federativními státy Mikronésie, ale doufá, že bude možné dospět ke globální dohodě se všemi zainteresovanými zeměmi ohledně pravidel, jež se mají uplatňovat v teritoriálních a mezinárodních vodách v této oblasti.

4.7 V rámci koordinace různých opatření v oblasti pomoci obchodu, která je ve sdělení oprávněně zdůrazněna, Komise vůbec nezmiňuje činnost WTO v tomto regionu, přestože šest ostrovních zemí z Tichomoří jsou členy této organizace a využívají zvláštní programy a úlevy.

4.8 Obchod (WTO): Fidži, Papua-Nová Guinea, Šalamounovy ostrovy, Tonga, Samoa a Vanuatu jsou členskými zeměmi WTO, která pomocí různých dohod o přistoupení usiluje o zajištění stabilního a integrovaného obchodního systému na regionální úrovni v zájmu kapitalizace výhod a účinnějšího využití prostředků a úspor z rozsahu.

4.8.1 WTO v roce 2004 intervenovala ve prospěch vytvoření zastoupení Fóra tichomořských ostrovů (*Pacific Islands Forum Representative Office*) v Ženevě s cílem usnadnit větší integraci administrativních systémů a podpořit rozvoj kapacit v oblasti obchodu a mnohostranné agendy, jež jsou pro tyto malé ekonomiky důležité.

⁽⁵⁾ Viz NAT/459, *Situace a výzvy loďstva Evropské unie pro loy tuňáků v tropických vodách*, zpravodaj: pan Sarró Iparraguirre, Úř. věst. C 48, 15.2.2011, s. 21–26.

4.8.2 Zdá se, že je víc než jindy užitečné, aby Evropská unie i na základě obnovené dohody z Cotonou vytvořila úzké a strukturované vazby s tímto zastoupením v Ženevě a s WTO. Je nezbytný koordinovaný přístup, zejména proto, že orgány veřejné správy v mnoha z těchto zemí mají omezenou velikost. Díky tomu by byla možná koordinace iniciativ na podporu zmíněných ekonomik prostřednictvím již aktivních programů technické pomoci, které nejsou koordinovány na mnohostranné úrovni. K tomu všemu se přidává dlouhodobě snížený a nestabilní hospodářský růst s obrovskými rozdíly mezi zeměmi – Papua-Nová Guinea a Šalamounovy ostrovy se těšily vyšší míře růstu díky cenám komodit, zatímco Fidži a Samoa, již tak slabé ekonomiky, musely čelit dopadům přírodních katastrof⁽⁶⁾.

4.8.3 Kromě toho by se měla věnovat zvláštní pozornost rozvoji malých a středních podniků, vytvoření regionálních služeb pomoci pro malé a střední podniky, které by měly být stimulovány a zřízeny na mnohostranné úrovni za využití již existujících zdrojů a programů WTO, MMF a Světové banky, a to i v oblasti rozvoje venkova.

4.9 Sdělení Komise správně zmiňuje sociální rizika skrovného hospodářského rozvoje těchto ostrovů, míru emigrace kvalifikovaných pracovních sil, které doma nenalézají pracovní příležitosti, a sociální důsledky změny klimatu. Podle údajů Světové banky jsou Šalamounovy ostrovy, Vanuatu, Samoa, Kiribati, Východní Timor a Tuvalu zařazeny do skupiny nejméně rozvinutých zemí, v nichž je rozšířena chudoba. V Papui-Nové Guinei, největší zemi v Tichomoří, žije více než 40 % obyvatel pod hranicí chudoby. Tyto údaje podmiňují dosažení rozvojových cílů tisíciletí a vyžadují koordinovaná opatření na mezinárodní úrovni. Sdělení však nezmiňuje činnost různých agentur OSN podporujících hospodářský a sociální rozvoj.

4.9.1 Různé programy agentur OSN jsou nepostradatelné a Komise by je měla povzbuzovat, neboť pomáhají vytvářet nezbytné povědomí a rozvíjet kapacity v zájmu „absorbování“ a posílení pomoci různých dárců, včetně EU. Kromě toho jsou zaměřeny na převzetí větší odpovědnosti ze strany vnitrostátních institucí a sociálních a občanských partnerů a stimulují vytváření demokratických participativních institucí.

5. Práva, demokracie, svoboda sdružování, situace na Fidži

5.1 Tichomořské ostrovy jsou mezinárodními finančními institucemi považovány za nejvíce znevýhodněné ve světě,

izolované, málo osídlené, se silným migračním tlakem, skrovnou úrovní vzdělávání a odborné přípravy, obrovskými nedostatky specifických znalostí v oblasti obchodu a mezinárodní hospodářské činnosti.

5.1.1 Zejména situace mládeže se jeví více než jindy problematická kvůli různým faktorům, jako je geografická izolovanost, omezení pro hospodářský rozvoj (malé, navzájem málo integrované ekonomiky a omezené domácí trhy), demografická dynamika spočívající v rychlém růstu pracovních sil mládeže⁽⁷⁾. Austrálie spustila program pomoci pro sezonní pracovníky z nejvíce znevýhodněných zemí Tichomoří. Jde o opatření ve stejném duchu, jaké by mělo být podpořeno a zaměřeno i na ostatní země v této oblasti.

5.1.2 Situace žen je kvůli rozšířenému zneužívání a degradaci a kvůli velmi nedostačujícímu pokroku při hledání účinných řešení dramatická a znepokojivá. Ženy jsou výrazně diskriminovány jednak téměř neexistující účastí v řádném zaměstnání a v politickém životě, jednak plošným porušováním základních práv násilnými činy přetrvávajícími a rozšířenými ve všech zemích. Nejde pouze o otázku kultury, ale také o to, nabídnout jim příležitost k práci, zapojení a účasti. Měl by se výslovně zmínit akční plán EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen v rámci rozvojové spolupráce (2010–2015), který mimo jiné pobízí k využívání přesných ukazatelů účasti žen ve vnitrostátních institucích.

5.2 Dodržování lidských práv a demokracie jsou nutné podmínky politiky pomoci a spolupráce EU. Mezi ně patří právo se odborově organizovat, které je na mezinárodní úrovni uznáno v osmi základních úmlouvách MOP.

5.3 Také dohoda z Cotonou uznává základní hodnotu dodržování lidských práv a demokratických institucí pro vytváření stabilní a prosperující ekonomiky. Ačkoli je tématem sdělení regionální strategie, není v něm bohužel věnována dostatečná pozornost otázce vážného porušování probíhajícího zejména na **Fidži, jež je druhým největším ostrovem z hlediska rozlohy i počtu obyvatel.**

⁽⁶⁾ MMF: Regional Economic Outlook, Asia and the Pacific, Navigating an Uncertain Global Environment while building inclusive Growth (říjen 2011).

⁽⁷⁾ Na Samoi najde práci pouze 500 mladých lidí ze 4 000, kteří chtějí vstoupit na trh práce, na Vanuatu je tento poměr 700 ku 3 500, na Fidži je nezaměstnanost mládeže okolo 46 %. Viz také UNICEF: Investing in Youth Policy, UN Asia-Pacific Interagency Group on Youth (2011).

5.4 Situace na Fidži je vskutku nepřijatelná: vláda, vedená od státního převratu v roce 2006 vojenskou juntou, zahájila v roce 2011 agresivní kampaň na zničení odborového hnutí a zbavení pracovníků na Fidži jejich základních práv, čímž porušuje úmluvy MOP č. 87 a 98, které vláda ratifikovala. Odstranění svobody projevu, sdružování a shromažďování, mučení a týrání, násilí na ženách a dětech, potlačení nejzákladnějších práv pracovníků, to vše pro EU vytváří příkladnou kauzu, kterou nelze dále tolerovat. Přestože byl uplatněn článek 96 dohody z Cotonou, EHSV považuje za nezbytné přijmout ve vztahu k Fidži důraznější opatření, a to i s ohledem na volby v roce 2014 a na proces formulování nové ústavy.

5.5 O situaci na Fidži se nově diskutovalo na schůzi Správní rady MOP v listopadu 2012, která schválila zvláštní usnesení, a to i s ohledem na nedávné rozhodnutí fidžijské vlády vykázat delegaci MOP, která přijela na misi na základě pověření od Správní rady⁽⁸⁾. EU se touto otázkou nemůže nezabývat v souladu s členskými státy, které souhlasily s odsouzením v MOP.

5.6 Podmínky funkčnosti občanské společnosti jsou v tomto případě velmi špatné, téměř neexistující. Dokonce i nejzákladnější práva občanské společnosti jsou v rozporu s veškerými zásadami demokracie očividně porušována a EHSV nemůže připustit přetrvávání takového porušování. EHSV musí tento svůj postoj oznámit ostatním institucím EU a podle toho jednat⁽⁹⁾.

5.7 Je třeba rozhodněji zasáhnout, buď přímo, nebo na dvoustranné úrovni při určování podmínek nezbytných pro poskytování pomoci EU. Potvrdí se tím, že EU zastává v oblasti práv společný postoj svých členských států, který je v souladu se základními zásadami EU a o kterém nelze vyjednávat.

6. Úloha sociálních partnerů a občanské společnosti

6.1 Pro EHSV je zapojení organizované občanské společnosti základem, okolo nějž se mají rozvíjet různé formy partnerství v zájmu dosažení cílů hospodářské a sociální soudržnosti. Jde o ještě důležitější úkol, co se týče práv a demokracie, a jeho respektování je podmínkou pro využívání politiky pomoci a spolupráce EU.

⁽⁸⁾ Tisková zpráva Kongresu fidžijských odborových svazů (Fiji Trade Union Congress) ze dne 19. září 2012 a následně připravované dokumenty MOP.

⁽⁹⁾ Viz dopis Rady.

6.2 Účast organizované občanské společnosti představuje prioritní cíl i v této oblasti navzdory nejméně dvěma objektivním omezením: zaprvé, osobitému geografickému uskupení, zranitelnosti ostrovů a rozptýlení obyvatel, které ve skutečnosti velmi ztěžuje uplatňování tohoto práva; zadruhé, týkajícího se uplatňování demokracie a aktivní účasti organizované občanské společnosti na životě institucí.

6.3 EHSV nicméně požaduje, aby se učinilo všechno možné pro zapojení zástupců místních komunit do stanovení, provádění a sledování unijních projektů, zejména těch, které souvisí s ochranou životního prostředí, sociálním a občanským dialogem, rozvojem a ochranou práv a demokracie.

6.4 EHSV požaduje, aby se co nejrychleji dospělo k vytvoření partnerství mezi EU a Tichomořím, v němž bude přítomna organizovaná občanská společnost, aby bylo možné společně účinněji řešit problémy této oblasti⁽¹⁰⁾, a za tímto účelem se očekává vytvoření patřičného výboru pro sledování programů jako nezbytného prvku účasti.

7. Opatření doporučená ve sdělení (poznámky)

7.1 S opatřeními, která EU doporučuje a která se v tichomořské oblasti prioritně zaměřují na rizika změny klimatu, lze souhlasit jen částečně, protože zde chybí integrovaný přístup k udržitelnému rozvoji tohoto regionu.

7.2 Je třeba podpořit a zvážit lepší koordinovaný přístup mezi ESVČ a různými GR Komise s cílem určit soudržné a strategické programy, které nasměrují dostupné prostředky na ochranu životního prostředí a rybolovu, ale také na integrované programy udržitelného rozvoje a rozvoje venkova.

7.3 EHSV souhlasí s tím, že je nezbytné posílit dialog s místními institucemi, ale je třeba zajistit soustavnější zapojení občanské společnosti a zřídit stálý stůl pro hodnocení pomoci a analýzu jejího dopadu.

⁽¹⁰⁾ Stanovisko EHSV *Úloha občanské společnosti v mnohostranné obchodní dohodě mezi EU, Kolumbií a Peru*, Úř. věst. C 299, 4.10.2012, s. 39–44.

7.4 EHSV považuje za nezbytné, aby se všechny dárcovské subjekty pravidelně setkávaly s přijímačícími zeměmi, a zajistila se tak Komisí zdůrazněná koordinace programů. Určení a hodnocení účinnosti pomoci je i nadále zásadní. V tomto ohledu je kromě preventivní činnosti v oblasti vzdělávání a odborné přípravy důležitá monitorovací činnost prostřednictvím smíšeného výboru, jenž by byl opěrným bodem sociálních a občanských partnerů.

7.5 Jak již bylo řečeno, mělo by být posíleno hodnocení, pokud jde o dodržování základních lidských práv, o nepříjemnou situaci žen v tomto regionu, o omezené pracovní příležitosti pro mládež, o úlohu občanské společnosti ve všech zemích, a zejména o specifickou situaci na Fidži.

V Bruselu dne 17. ledna 2013.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
